

Sörmans
STUREPLAN - STOCKHOLM
föe bättre
DAM- & HERR-
EKIPERING

Vad har hänt?

BOMBFASTA SKYDDSRUM FÖR VATIKANEN ha aldrig påtänkts, meddelar Tidevarvets Rom-korrespondent, vilket härmed med glädje vidarebefordras.
PAVEN UNDERSTÖDER ICKE heller Italiens erövringstråk mot Abessinien, förklarar ärkebiskop Hinsley, katolska kyrkans högste representant i England. Men påven kan icke bannlysa Mussolini utan att framkalla krig och vålla Italiens befolkning svåra samvetskonflikter. Fördragsenligt är han dessutom förbjuden att deltaga i fredsförhandlingar.

Men hur är det med uppgiften att biskopen av Aksum fått pengar för sin missionsverksamhet av Vatikanen?

OMEDELBAR KREDITSPARR MOT ITALIEN, s. k. finansiella sanktioner, har beslutats av N. F:s sanktionskonferens. Beslutet innebär att alla krediter och lån till såväl italienska staten som till botag och enskilda skola inställas. I den utsträckning som åtgärderna kunna genomföras utan lagstiftning — de kunna till stor del handhas av bankerna — skola de tråda omedelbart i kraft. De olika regeringarna ombedjas dessutom att till generalsekreterärens rapporter vilka åtgärder de vidtagit eller om hinder möta för deras genomförande före den 31 oktober. Av de 53 stater, som deltagit i sanktionskonferensen, omnämnde Österrike och Ungern reservationer, medan Venezuela och Uruguay måste invänta instruktioner från sina regeringar.

FRÅGAN OM DE EKONOMISKA SANKTIONERNA, d. v. s. om inskränkningar i handelsutbytet med Italien, har överlämnats till en underkommitté. Likaså frågan om hur de olika staterna skola kunna ömsesidigt hjälpa och stödja varandra för att minska olägenheterna och förlusterna av de tillämnade sanktionerna. Förbud mot oljexport skulle t. ex. åsamka oljeproducerande länder förluster, vilka kunna tänkas fördelade även på icke oljexporterande länder.

N. F:s egen radioanläggning har börjat användas för att sända regelbundna underättelser till regeringarna om hur sanktionsöverläggningarna fortskrider.

GEORGE LANSBURY HAR AVGÅTT som ledare för det engelska arbetarpartiet, på grund av dess hållning i sanktionsfrågan, där Labour Party är villigt att i nödfall gå med på även militära sanktioner. Mr Lansburys partifästiska övertygelse låter sig icke längre förena med denna politik. Hans efterträdare till parlamentssejourerna slut blir major Attlee.

ABESSINIEN FÄR VAPEN IRAN Storbritannien, som frjgivit vapenexporten till detta land. Även Sverige väntas följa N. F:s rekommendation om upphävande av vapenexportförbudet, ehuru det fördras särskild licens för varje export av vapen från vårt land.

DEN GREKISKA REPUBLIKEN har störtats genom en militärkupp och monarkin återupprättats. Om det blir ex-

En människa bakom orden.

Irene Harand.

"Här går inte att utdriva med hat. Det vill stärkare krafter till"

Härnadsagen var jag på föredragsafton i Wiens Call-klubb. Det var ett bra program, utmärkta talare, man hörde på ordentligt hela tiden. Då anmälde Irene Harand. Det gick på en gång som en susning genom de närvarande — folk sträckte på sina halsar för att se bättre och när jag såg mig om i den fyllda salen, lade jag märke till att

nya åhörare skockat sig i dörröppningarna.

En smal, mörk, ganska ung kvinna steg upp i talarstolen. — »Hon ser nästan barnslig ut», hann jag att tänka — mera blev det inte — ty sedan blev jag liksom alla de närvarande fängslade av hennes tal. Vad föredraget denna gång gällde (Forts. å sid. 4.)

"Vi vilja ett rättssystem som tryggar freden".

Av *Maja Björkman*

Stora festsalen i Privata Svenska Flickskolan i Helsingfors var fylld till sista plats, man beräknar mellan 3 å 400 personer, och dörrarna måste stängas för den fortsatta publikstillrömningen, när journalisten Barbro Alving från Stockholm den 9 oktober talade över ämnet »En kvinnans revolt mot kriget».

Utans för på galan så väl som i salen befann sig civilklädd polis, en säkerhetsåtgärd för att förebygga ett upprepande

av den beklagliga händelsen vid prof. Langes föredrag i somras, då man kastade stinkbomber.

Det var Kvinnoförbundet Unionen som stod som arrangör av detta möte. Barbro Alving, som hittills varit ett frammande namn här, dokumenterade sig som en utmärkt föredragshållare. Från första stunden lyckades hon komma i kontakt med sina åhörare och fängslade dem så- (Forts. å sid. 3.)

konung Georg som återvänder år ännu ovisst — kanske man finner någon annan hägd för det osäkra yrket.

KRIGSFARA FÖR HANDELSFLOT- TÄN föreligger redan nu i vissa far- vatten, förklarade den nordiska konferen- s i Göteborg av fartygsbefäl och ma- skinbefäl, som av denna anledning bestöt att omedelbart kräva genomförandet av betryggande ersättning till sjöfolket för skador som kunna försäkas av krigs- förhållanden.

DEN NYA »TRAFIKMASKINEN» vid Slussen i Stockholm invigdes på lördagen av Kungen under stor- tald publikanslutning i strålände sol. Tra-

fiken på de sinnrikt uttänkta appariste- derna kunde pågå hela tiden, oberoende av folkmassorna och avspärningarna under högtidligheten. Detta gjorde ett imponerande intryck, icke minst på Slussens grannar, vilka i likhet med Tidevarvets redaktion från sina fönster kunnat följa hela utvecklingen. Först kaos under de första påningsarbetena, vilka pågingo natt och dag och kommo våra hus att darra. Sedan en fulländad cementvärd, där Karl XIV Johans staty är den enda påminnelsen om det gamla slusseländets idyll.

Veckovisaren

Vänsterpartiernas enhetsfront.

Den just nu aktuella rörelsen inom vänsterpartierna för en enhetsfront emot krig och fascism har fått en intressant belysning av engelsmannen, förutvarande parlamentsledamoten mr John Strachey som i tidningen *The New Republic* ger en översikt över Tredje internationa- lens sjunde kongress och den utveckling som följt på de senaste signalerna från Moskva.

Mr Strachey tillhörde som bekant engelska arbetarpartiet och var dess representant i parlamentet, där han emellertid skarpt opponerade emot partiets politik i arbetslöshetsfrågan. Han kom så småningom att samarbeta med Sir Oswald Mosley, tills dennes övergång till öppet fascistiska åsikter tvang honom till en brytning. Mr Strachey har gjort sig känd som författare till flera arbeten över kapitalism och fascism. När han i fjol skulle företaga en föreläsningsturné i Amerika hotade de amerikanska myndig- heterna att utvisa honom, vilket gav ytterligare aktualitet åt hans namn.

Strachey framhåller hur ett av de viktiga beslutet på den Kommunistiska inter- nationalens kongress i år var att för- nya och förstärka arbetet på att få en en-

hetsfront inom vänstern till stånd. Varje arbetarorganisation och även varje organisation inom medelklassen som är villig att deltaga i striden emot krig och fascism inbjödes till samarbete. Detta beslut innebar knappast någon ändrad kurs, som man ibland gjort gällande, ehuru naturligtvis hela världssituationen har ändrats sedan Komintern för snart tre år sedan utfärdade sin första inbu- den till samarbete.

Detta erbjudande har haft flera viktiga förändringar inom olika länder till följd. I Frankrike är *Enhetsfronten* fullt genomförd och har utövat ett betydande inflytande på landets politiska liv. Även om Frankrike är det enda land, där Enhets- fronten slagit igenom, finns det knappast någon nation där inte tanken på en ar- betarklassens samfälliga aktion vunnit någon mark. T. o. m. i England, där motståndet mot denna tanke säkert varit större än i något annat land, har det visat sig, säger Strachey, att den organiserade arbetarklassens inställning gentemot kommu- nisterna förändrats ganska väsentligt.

Man hör ofta det påståendet, att de kommunistiska partierna i olika länder (Forts. å sid. 4.)

Våra barn äro hjältar — i fredligt värnande av fosterlandet.

Opinionen bland kvinnorna för en effektiv protest mot kriget tar sig ständigt nya uttryck. Bland de brev som kommit Tidevarvet tillhanda är ett »rop om hjälp åt ungdomen, en vädjan från olyckliga mödrars, där brevskrivnskan vänder sig emot det öde, som den äldre generationen förbereder åt de kommande generationerna, genom att tvinga ungdomen ut i krigsförberedelser och krig.»

»Diplomaterna äro ju ej värnpliktiga.» »Vidare tror underreknad att kriget mot fascismen måste komma inifrån, står det i brevet, »så först kan den be- kämpas.»

Fru Maja Björkman sänder oss några uttalanden från klubbmedlemmar inom socialdemokratiska kvinnoförbundet. — »Måhända kan detta sporra andret att säga sin enkla mening till stöd för *Ned med vapnen*-aktionen — säkerligen finns det många, många, som gärna vill ge uttryck för vår gemensamma kamp mot kriget.»

Tyvärr har vi nu en tid av är invagat oss i den förhoppningen att mänsk- lighetens upplysning nått så långt, att ett krig kunde anses omöjligt», skriver fru Lidingo Franzén, medlem av Lidingo so- cialdemokratiska kvinnoklubb. »När det förra världskriget bröt ut visste en stor del av oss kvinnor ej det fruktansvärda innebörd och av den orsakten teor vi våd då. Men att nu tuga vore ju mer än brotts- ligt. Vi har ju hört hur ett modernt krig skulle gestalta sig, nu skulle ju våra oskyldiga barn i ännu högre grad bli offer än i det föregående och självfallet stå ju de fattiga absolut utan skydd, enär de ej kunna skaffa sig de dyrbara skydds- attiraljer som kanske kunde förlänga livet något.

När man reflekterar över händelserna omkring oss, spörjer man förgäves efter livets egentliga mening. En naturlig kvin- nas högsta lycka är väl att få äga ett barn, att få giva den allt som gör den till en sund och god människa. Man är glad och lycklig över att få följa dess utveck- ling. Inte är det väl meningen att detta liv en gång skall förintas genom ett krig. Nu talas det om nativitetens hujande i vårt land, nog undrar man ändå om ej detta krigshot skall verka något hämman- de. Vi måste ju känna ansvar för de liv vi sätta till världen och detta ansvar för- bjuder oss att sätta barn till en värld som änyo hotas av krig.

Vi kvinnor kan göra mycket och vi måste så gott vi kan förhindra en ny häxdans: Vi kvinnor ur arbetarklassen måste först värna plikt och känna vårt ansvar. Vi vilja ej ha krig! Må vår paroll alltid vara sanning, kärlek och broder- skap mellan alla människor.»

En annan Lidingöklubbist, fru Friedel Bohlin, skriver om kriget och kvinnorna: »Igen stå vi inför ett hotande krig. I ja, ett krig som efter all beräkning skulle betyda den europeiska kulturens un- dergång. Hur ställa vi kvinnor oss till ett (Forts. å sid. 4.)

Wizard Aderbräck- strumpa.
Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri rådföring. Begär Prospekt.
Lagerström
Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 23 16 00

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTOR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helg tirsdag.
Triedavägränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: *Eva Andén.*
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9–110 f.m.
För havandeskapet och dess sjukdomar.
För medelösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik i Sabbatsberga.

Mottagningstider: Onsdagar kl. 6–7 e. m. Lördagar kl. 9–110 f. m.
Läkare: **Doktor Gerda Kjellberg.**

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19
Mottagar inackord. även för längre tid. Tryggt och öppet, vårek. Tel. 778 24.

Vid dödsfall, rådfråga först **ARVID HOLMS Begravningsbyrå**
S:t Eriksg. 86 (invärd S:t Eriksp.) om priser m. m. innan beställning göres.
Tel. 31 88 40 - 30 89 52 ankn. post.

TANDKLINIKEN Södermalmstorg 4

Mottagn. vard. 10-1, 5-8, lörd. 10-5.
Annan tid efter överensk. 40 77 10.
Leg. tandl.
Kostnadsrådfr. Billig tandvård.

Universell gudstjänst

varje söndag kl. 11,30 f. m.
Snickarbacken 6 (intill Engelbrektplan)
Sufiorrelsens kyrka för alla.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Tel. 20 95 92. Föreståndare.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11–2. Rådfrågning även för korrespondens. Begår prospekt och frågelista. Leg. läkare.
Adress: Uppländsgat. 16, 4 tr. (hörn) Stockholm. Telefon 32 08 99.

Uno Oldenburg J:or

Jur. Kandid.
Drottninggatan 4, tel. 21 30 44.
Alla slags juridiska uppdrag: Rättegångar, skilsmässor, bokslätt, äktenskapsförord, bouppteckn., testamenten.

Arméhanddukar 86 cm.

läng, halvtvå, färdiga, med bägare, slättan utskållig, passande till ävrigt best. samt tecknade dukar, pris endast 6.50 pr dus. Obs! 3 dus. fraktfritt.

Oskarsens Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

Bagarstugan

HORNSGATAN 57. Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37
GOTVGATAN 52 " " 353 90

På Arbetarkulturs Förlag, Jakobsgränd 22, Stockholm. har utkommit:

DIMITROV
av *Stella D. Blagojeva.*

En bok om Dimitrovs livshistoria och utveckling från typograf och fackföreningsledare i Bulgarien till proletariatets hjälte i Leipzigprocessen och en av ledarna för världsproletariatets kamp mot fascismen.

Utöfning redogörelse för Leipzigprocessen! PRIS 1.35.

Illustrerad! — Omslag i tvåfärgstryck!

Det är i alla fall **IDUN**

som passar Er och familjen bäst. IDUN ger trevnad och något av värde. Köp veckans aktuella nummer eller prenumerera genom postgiro 1235. Det är bekvämare — och billigare.

RES TILL Rönninge Gärd, Frälsningsarméns Pensionat och Vilohem, Rönninge, tel. 19. Rofyllid vilohot. Bra rum. God husmanuskost. Fullt modernt. Moderat pris.

OBS! NARA STOCKHOLM! Förstärkare H. Johanson.

Eldbegängelsen

är den bildas formen för förvandlingen av de avlidnas stof. Upplysningar om eldbegängelsen lämnas å Svenska Eldbegängelse-Föreningens (S. E. F:s) Stockholmsavdelnings byrå, Sveavägen 25, 2 tr. (hörn). Vardagar kl. 10–4, lördagar 10–2. Medlemsavgiften i föreningen är en gång för alla: för medlemmar i Svenska Eldbegängelseföreningens kr. 3.—, för 1 annan begravningskassa inskrivna Kr. 5.— samt för andra Kr. 10.—. Föreningens tidskrift »Ignis» Kr. 3.— pr år (12 nr.). Medlemskap i Sv. Eldbegängelseförskningskassan bekräftar de efterlevande från kostnader och bestyr med den dödas begravning. Låga premier.

Du köper billigt

I MYRRORNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL — Bondegatan 94 — Möbler, Säng- och Gångkläder, Husgeråd, Kök- och Kopparkärl, Gasugnar och Kaminer, Armaturer för fotogen och elektrisk, Antikviteter, Tavlör, Böcker och Prydnadsaker m. m. Försäljning sker onsdag o. fredag mellan kl. 10 f. m. — 3 e. m. samt lördagar 10—12 f. m. FILIAL: Lantmakargatan 74. Afjästid 9 f. m. — 6 e. m., alla helgfria dagar.

Torine Torines

Skönhetsrecepter utg. i ser. fasc. m. — Bes. Skönhets- och Hudvård för män och kvinnor. Absolut billigast, med färdiga gussar. RAGVALDEHNS S. V. Hornsg. 24. Tel. 63 22 22. och Klara K. Kirrög. 36. Vid Posten. 31 82 12.

ROSENDAHL'S VILOHEM

Rönninge 28 88
för Klara och Trötta
Högst belägg vid skog.

Kvalitet, Frukt FRUKTCENTRALEN

Ni köper lätt, Ni köper ett, Ni köper rätt och slätt

"SONETT".

Resogramfonen med sonor ton och så rätt utformande.
Kr. 70.—, 85.—, o. 100.—.

Gottfr. Johanssons Musikhandel

Västerlånggatan 78, Stockholm.

PRENUMERERA på TIDEVARVET

till årets slut!
Pris 1.— kr.
Postgiro 1544.

Den 19 Okt. 1935.

Slut på den nationella självhärligheten.

»Den som angriper en folkförbundets angriper därmed alla de andra.» Det är en hög och ny princip av solidaritet som går tvärs emot den nationella egoismen och självhärligheten och betyder en helt ny politik. I femton år har Sverige varit medlem i Nationernas förbund, men inte är det väl många av oss som på allvar satt oss in i att detta inom överskådlig tid skulle bli något annat än ord. Sverige har i själva verket levat kvar inom neutralitetspolitikens skal, som blivit så hårt och fast under det gångna århundradet, som skyddat oss men också hindrat våra rörelser.

När har det i alla fall kommit därhän att det gäller att krypa ut under det skalet och det är självklart att detta försorsakar oro och uppståndelse. Inte har det gjorts mycket i folkoplysnings syfte för att låra oss förstå vad det är vi få i stället för de risiker och de förluster vi kunna ådraga oss, då vi släppa neutraliteten och gå in i det kollektiva säkerhets-systemet.

Man har en stark känsla att det närmast är vrede mot Italien för dess hänsynslöshet, dess övermod och oridderlighet att gå lös på Abessinien med hela en modern krigsapparats alla faser, som gör den svenska opinionen så pass villig att gå med på sanktioner. Insikten att tiden är mogen för oss att tillämpa nya principer för vårt vtrikespolitiska handlande kommer först i andra hand som motvilligande faktor.

Vi ha föga sinne för den kamp folkförbundstanken kämpat för att hålla sig vid liv och präglad verkligheten i en militäristisk och kapitalistisk värld, ty med undantag för några få framsynta personligheter ha vi så litet hjälpt till i kampen. Därför bli omdömena om vad som nu sker i världspolitiken med folkförbundsinstitutionen som verktyg ofta orättvisa. Det är orättvist att plötsligt fördras att maskineriet därner i Genève, för vilket vi aldrig förr haft annat än välvillig eller fientlig likgiltighet, nu med en gång skulle fungera lika snabbt och smort som ett krigsmaskineri, då det nu måste lämna förlikningsförhandlet, varit det har en viss vana från alla lyckliga reglerade gränstrider, och övergå till sanktioner.

Det är klart att det finns grava anmärkningar att göra mot det sätt varpå den italiens-abissonsiska konflikten behandlats. Om folkförbundet tidigare tagit sig självt på allvar och vid medlingsförsöken kunnat göra fullt klart för Italien följderna av att trotsa, då hade också Mussolini tidigare tagit folkförbundet på allvar i stället för att fatta sin ohälsbara protestattityd. Man hade kunnat finna en form för Mussolini att vika för ett omisskännligt sanktionshot utan att han behövt alltför mycket skada sin prestige. Att nu vika för sanktioner blir att vika för våld, och det är hart nä omöjligt för den

satt hela sin prestige på sin förmåga att tvinga andra att vika för våld.

Men man måste å andra sidan betänka att Folkförbundet efter Japans och Tysklands utträde, efter misslyckandet av avrustningskonferensen och den allmänna reaktionen i världen befunn sig i ett moraliskt depressionsstillstånd. Inom sekretariatet talades det denna höst om att Nationernas hus skulle gå på aktion, och att man måste se sig om efter ett annat jobb. Dessutom är ju de olika nationernas suveränitet så väl skyddad i förbundets konstitution, att det är oerhört tungt och svårt för förbundet att handla som sådant. Och så ska man tänka på alla de stridande intressen och olika förutsättningar dessa delegationer medföra till de gemensamma överläggningarna. Och hur lite förberett själva sanktionsförordandet var, trots alla diskussioner. Kommitén som tillsattes för att framlägga förslag om hur paktens skulle kunna göras effektiv, fick visserligen i somras från sin underkommitté ett enigt förslag till sanktionsförordande i etapper, men kunde inte ens själv enas om att framlägga det som sin rekommendation inför förbundet, fast det då endast gällde en allmän plan utan särskild adress. Och nu måste förbundet så kort därtill efter fatta beslut om sanktioner och i år i färd med att utarbete en gemensam plan att förelägga förbundsstaterna. Om man bedömer denna prestatation ut från förbundets arbetsmöjligheter och historia så är det en stor sak som sker.

Härom dagen stod det i tidningen att de flesta staterna voro mer högaktiva på militära sanktioner. Och det förstår man. Det vore ofantligt mycket enklare för regeringarna att ge order till en dåberedd härmsmakt, med andra ord använda det gamla vanliga kriget som politiskt instrument, än ta itu med importörer och exportörer, banker och bulvaner. Det är mer än spännande att se hur detta kommer att utfalla, och hur det skall verka på missdådaren. Än så länge håller han sig styv i förlitan på de

Giv råvarutillgångarna fria.

Den internationella jordfrågan, vars betydelse för hela det mellanfolkliga samarbetet framhölls på ledarplats i förra numret av Tidevarvet har tagits upp och kraftigt understrukt i Sv. Dagbladet, som uttalar:

»Italiens överfall på Abessinien har icke blott åstadkommit den plötsliga generalinmönstring med mänskligens moraliska och materiella resurser för upp-rätthållandet av en elementär rättsordning staterna emellan som vi nu bevitna. Händelserna ha på sitt sätt givit en tillspetsad aktualitet åt ett fundamentalt problem, som den ekonomiska världskrisen sedan åratall ställt framför oss — den ur mellanfolklig synpunkt rätta förvaltningen av jordklotets råvarutillgångar.

Tydligt är, att de hitordande frågorna komma att under den närmaste framtiden drytas allvarigare än någonsin förr. Talet om nyförordning av mandat och fö. m. av kolonimorden är ett tecken på detta, men ej heller mer än ett tecken. Man behöver blott tänka på en detalj, de militära och strategiska problem, som skulle uppkomma vid varje sådan ifrågasatt omflyttning, för att förstå, vilka översäckliga svårigheter, som här möta. Det som skall och måste ske är därför att söka på själva det ekonomiska systemets områda.»

Samma problem togs upp av Föreenta förord han obehindrat kunnat inköpa för att hålla sitt utsökta krigsmaskineri igång.

Man får vara beredd på att Italien går ut ur Nationernas förbund. Likaså är försöket att tillämpa dess principer kommer att dra med sig förändringar hur det än utfaller. Själva försöket att handla solidariskt på en så viktig punkt kommer att visa behovet av en mer permanent koordinering av de gemensamt handlande staternas ekonomiska och politiska liv. Suveränitetens kommer kanske att få övergå till säkerheten på ett helt annat sätt än vad den ursprungliga paktens förutsätter.

I och med att Sverige nu går med i ett kollektivt beslut, kommer det så småningom att inse att den gamla politiken för alltid är förbi, med dess isolerade försvar och dess neutralitet till varje pris. Vi komma kanske rent av att känna behov av att som stat stillhöra ett kollektivt på helt annat sätt än förr, inte bara för den yttre säkerheten utan för samverkan på alla områden.

Det är en underlig tid. Mitt under det att rustningarna, som skola tjäna nationella ändamål, drivas ut i det absurda, visar oss historien dag för dag allt tydligare att den nationella självhärlighetsens tid är förbi.

Vävskolan med mönsterritning och heminredning.

Fortbildningskurser: Komposition med provövning. Färglära med naturstudier. Materiallära med handspinning. Heminredning med planering och komposition av textiler. Nybörjarkurser för hemvävning, yrkes- och pedagogisk utbildning i Skothen med billig pension. Tel. 254. *Siguna Västvik, Mary van Rijnwijk.*

Hälsan, viktigast av alla.

Värda Eder hälsa. Effektivt behandlas gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, rubbingar i ämnesomsättningen m. fl. sjukdomar enligt Sködersbergsmetoden på **Stockholms Fysikaliska Kuranstalt.**
Tel. 62 54 44. Humlegårdsgr. 18. Tel. 61 06 78. Moderata priser. Begår prislista!

MALUNGS FOLKHÖGSKOLA

27:e vinterkursen börjar omkr. 20 okt. 1935 i nya, utvidgade lokaler. I och II Årskurs för män och kvinnor. Teor. och praktiska ämnen. Fripåsar, Stats-m. fl. stipendier. Skolan ligger ca 100 m. från järnv.-anlägg vid Västerdalvägens strand i ståtlig natur. Obs! Insnänd anmälan i god tid, om plats skall erhållas.

Illustr. prosp. och provnummer av elevvidningen »Kamraritningens gratis från Rektor GUNNAR FURULAND, MALUNGO, Rt. 32 A.

NORRÖPINGS STUVLAGER

KLÄDSHÅNDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser

Flyktingsfrågorna i Genève.

Skönt hele Verdens interesse under årets Folkoforbundssamling var blitt fullstendig opslukt av det altoverskyggende abyssiske problem, og skjönt spørsmålet om krig eller fred har fått folk til å glemme alt annet, har det dog vært på dagsorden flere ting som i og for sig kan ha like stor betydning for menneskers fremtid og lykke. Et av dem er spørsmålet om kvinners likeberettigelse, nasjonalt og internasjonalt. Det annet gjelder de politiske flyktninge.

I noen korte år etter krigen, da man endda trodde at Verden kunde vende tilbake til de idylliske tilstande fra 1913 — da regnet man med at flyktningene var en ren temporær sak, og man mente å kunne innordne dem i samfundet som arbeidsvillige og arbeidsberettigede mennesker i løpet av forholdsvis kort tid. Det var et utrolig arbeide som Folkoforbundet her utførte under ledelse av Frifrådt Nansen. Enda er den ikke skrevet, den flyktningenes odyssey, som kan visse Verden, hvordan russer og armenere blev sendt Verden rundt, fra Cypren til Grækenland, fra Bulgaria til Frankrike, fra Kina til

Staternas utrikesminister Hull i hans mærkelige radiotaler høremændene. Han forordede en samfundlig aktion fra talrika lands sider i sytte at få till stand før det første energiske tiltagder for en rekonstruktion av den internasjonella handel; videre ett successivt återställande av valuta stabiliteten; og slutligen en internasjonell översenskommission om en organisation och principer som skola lämna garanti för att alla råvaror bli disponibla till rimliga villkor överallt där man har behov av dem.

Hull förklarade att nedgången i den internationella handeln framkallat en spänning bland folken, som gör dem benägna att lyssna till ledare som föra ett krigiskt språk och komma dem att drömma om ett liv som är mindre mödosamt och mera inbringande än deras nuvarande hårda kamp för livsuppehället. Men kriget kan icke medföra detta resultat. Kriget är ett föråldrat och blodbesudat instrument, som icke kan bota världens ekonomiska onda. För en kort tid skulle det kunna tyckas göra det för delar av ett folk, men infett är klarare än att en konflikt lämnar efter sig ett frö till framtida konflikter. I sin helhet blir följden att mångas hopp tvingas till tystnad för alltid i slagfältens dy och de andras förhoppningar förvandlas till en ömkansvärd kamp mot den förstörelse som åstadkommit av kriget. För att vidmakthålla freden fördras ett slags herravälde över konfliktledningarna, ett herravälde som icke kan erhållas annat än genom samfällid handling av ett stort antal stater.

Ny bok av
Elin Wägner:

Vändkorset

Roman

8: 50

BONNIERS

Paraguay. I löpet av kort tid fick Nansens regeringer i mange land til å gå med på anerkjennelsen av de identitetspapirer som vi nu kjenner under navnet av Nansenpass, og derefter gikk han over til å skaffe disse uylkkelige mennesker arbejde. Hans motto »Hjelp til selvhjelp« blev anvendt overalt; her blev ikke utdelt understøttelser, men lån til produktive formål. De russiske storforster har kjøpt drosjebiler i Paris, Kubankossakkerne har kunnet dra på sine verdenskafende toureer, og armenierne har fått tak over hovedet i Syria takket være lån fra Nansen-Kontoret. Omkring 1929 så det ut, som om man temmelig snart vilde kunne være istand til å likvidere kontoret, hvad der selvsigelig vilde vært den beste løsning på spørsmålet.

Med krisens inntredelse blev det slutt på denne illusjon. De første til å drives ut av arbeidet overalt var flyktningene. Etter Nansens død måtte hans Kontor forsette, men var beregnet til å skulle nedlegges i 1938. — Da i 1933 de tyske flyktningene kom til, satte Tyskland sig imot at Folkoforbundet skulde ta sig av dem. Derfor opprettet man et såkalt Høi-Kommissariat under Folkoforbundet, en såvel økonomisk som finansielt helt svenske institusjon, som uten Forbundets støtte i ryggen bare har vært istand til å opnå minimale resultater. — Flyktningene fra Saar derimot kom under Nansen-Kontoret, og det fins mange tusen italienske, spanske og monteneigriske flyktninge, samt såkalte »Staatelose«, som icke kommer inn under noen myndighets kompetanse. Den elendighet som disse mennesker må gjennomgå, uten pass, uten penge og uten arbeidstilladelse, i fengsel for den forbyrdele å søke arbejde, illegitimt bragt over de forskjellegste grenser i natt og mørke av de respektive landes politi — det er en stygg kvelte på den europeiske civilisasjon. I krisetider lider disse mennesker under et langt verre trykk enn noen annen. Staterne gir ut mange penge for å sende dem vek, fra land til land, men ingen tenker på å samle pengene til produktivt arbeide for dem.

Den Norske Regjering fremsatte da et forslag som helt var i Nansens ånd: Folkoforbundet burde overtta omsorgen for alle disse mennesker, uten hensyn til religion, rase, politisk overbevisning eller oprindelig nasjonalitet. Forslaget var diktert av en generøs innstilling og av en vid forståelse, men det blev dessverre icke oppatt på samme måte. Den vanlige bureaukratiske og politiske tankegang gjorde sig gjeldende; og de helt rimelige hensyn til arbeidsløsheten i de enkelt land lukket øinene på statsmennene for enhver tanke på en planøkonomisk innordning av flyktningene som ofte er meget verdifullt menneskemateriale — det material som er istand til å dø for en overbevisning. — En tid så det ut som om det ikke vilde kunne noen resultater i det hele tatt av den norske henvendelse. En flisist lykkes det å få nedsett en ekspertkommission som dog utelukkende skal beskjefte sig med de flyktninge som allerede står under Forbundets beskyttelse, russer, armeniere og tyskere. Der er håb om at de nu samtlige skal komme inn under en felles kompetanse og alle nyde godt av tradisjonene etter Nansen. Utenrikesminister Kohrt førte en heroisk kamp i komiteen, og om resultatet enn icke blev hvad man hadde håpet, så er der en chance for senere utvidelse, og for at kunne som forutsett disse flyktninge skal kunne las helt i stikken nu hvor de trenger hjelp mer enn nogensinde.

Genève høsten 1935.

Lise Lindbäck.

''Vi vilja ett rättssystem...''

(Forts. fr. sid. 1.)

Val genom sitt sakliga og logiska grepp på ämnet, som genom den djupa gripelset som skjymtade bakom hennes behårlade lugn.

Till den stora publikskulle Barbro Alving ogensliggen var, bidrog kanske i viss grad hennes uttalande förstelse för den svåra ställningen Finlands kvinnor intar till dessa frågor, och den respekt hon kände härför.

När hon så utslungade sitt, »men om inte kvinnorna nu gör sitt yttersta för att värna freden, så finns det ingen orsak för dem. Kvinornas kampvilja mot kriget är den enda reserv, som världen äger för att komma ut det undergångssystem där den nu går fram, hade man kunnat höra en knappåll falla, så koncentrerad var stämningen i salen.

Efter en klart upplagd framställning över Sveriges kvinnors storartade fredskampanj genom de följande delegaternas stora representantmöte den 1 september och den till Genève dödföränt avsenda delegationen till Folkoforbudet, övergick föredragshållaren till att beylsa vad det nuvarande krigsmanieriet med sin oerhörda tekniska fullkomning betyder för den civila befolkningen samt fastslog det illusoriska och för denna befolkning vilseledande i det system med gasmasker och källarskydd som man på alla håll nu vill bygga upp.

Barbro Alving slutade med att närmare utveckla den tankegång som ligger till grund för denna nya aktiva fredsörrelse. Här sade hon bland annat:

Bland de inväringningar vi ha mött är denna kanske den väsentligaste: man har sagt oss ut i sviker värld. Jag har inte varit många dagar i Finland men jag har förstört allt många av er, både män och kvinnor, känner på det sättet, och att ni kanske alla är beredda att svara mig: det må kostas vad det vill, även våra liv, men Finlands frihet måste bevaras. Jag behöver inte tala om hur mycket jag respekterar den invändningen, och vore det så att vi trodde att ett land fortfarande kunde försvaras med vapen så skulle denna rörelse kanske aldrig ha kommit till. Men vi trö det inte.

Vi vet att det moderna kriget ser ut så här: framme vid fronterna ligger soldaterna som dragit ut i den tron att de försvara sitt land, det vill för de flesta av dem säga sin stad, sitt hem, sin hustru och sina barn. Och långt bakom fronten kanske deras hem i samma ögonblick ligger i spilloret eller står i lågor och deras hustru och barn kämpar sin sista kamp i eld og gift. Den tid när man kunde försvara sitt land och dess frilhet med vapen är förbi, den sanningen måste vi inse. Vi tror att det enda effektiva försvaret för det fosterland som vi också äska är att försöka komma åt själva krigssystemet.

Under en verklig applådosallå lämnade föredragsgörinnan talarstolen. Det var mig ett sant nöje att i genskap av Unionens ord, framföra min förenings och Åhörarnas varma tack till Barbro Alving. På samma gång begagnade jag mig av detta tillfälle att påpeka, att vad vi med detta möte avsett var att utöver de trånga förklaringsgränserna få dessa frågor beylsta inför offentligheten.

Även Finlands kvinnor besjålas av en stark fredsfilja. Ett bevis härför kunde man utläsa från en hänvändelse från kvinnor i landsorten, som känt det som en manande plikt att göra något och därför vänt sig till kvinnor i huvudstaden med en uppmärksamhet att söka finna en lämplig form härför. Detta inger en förhoppning, att man från en större och mera betydande plattform kan för denna fråga vidare.

Att till den nya aktiva fredsörrelsen, som här framlades, taga ett lättvindigt ställningstagande är uteslutet. Denna rörelse fordrar av dem som omfattar den ett djupt personligt ansvarstagande, ett avgörande inför det egna samvetet.

Föredraget tolkades i något sammandragen form till finska.

Kulturarbete i Norrköping.

Lördagen den 12 okt. hade Norrköpings L. A. B. F. och Hemgården ordnat ett gemensamt höstamkväm i Arbetarförningens salong, som var till trängsel fylld.

Det var ett gediget program, som bjöds av lyckliga, som erhöill plats: Korsång, unison sång, tal, teater, musik och föredrag av rektor Honorine Hermelin över ämnet: »Freda och kulturarbetet».

Kan nu ett referat från detta samkväm intressera Tidevarvets läsare?

Det enda, som skulle intressera vore väl en redogörelse för föredraget. Men rektor Hermelin är för läsarna väl känd, och hennes föredrag var sådant, att det skulle, och det borde i sin helhet införas i denna tidning. Det skulle förlora på ett refererande. Vore det endast sagt: Föredraget grep den mångundrahövdade publiken; det lyfte till andakt, och det grep till eftertanke, det gav vilja till arbete för fred och förbrödring.

En till trängsel fylld lokal, ett samkväm anordnat av L. A. B. F. och Hemgården gemensamt, säger en hel del. Ingen konkurrens om själar. Det hedrar i sanning Hemgården och A. B. F. Ett gemensamt arbete i kulturbeframjande och kulturuppyggande syfte, är inte ett tidens tecken? Och ett gott tidens tecken.

I en värld så full av larm och oro, strid och split, finns det krafter, som enar och samlar, krafter som inte ropa, men som tyst och försynt utför sin gärning i tids- og livsuppyggandets tjänst.

Mauritz Erlandsson.

Ett förslag till mötesutalade framlades för att understryka mötets fredsfilja och antogs utan diskussion följande klämmar:

Mötet uttalar en skarp protest mot det nuvarande krigssystemet och mot det moderna barbariska krigsmaskineriet, inför vilket civilbefolkningen står skyddslös.

Detta krigssystem, som griper in över förvirrer hela samhällslivet, anse vi så väl kulturintelligent som samhällsförordande.

Vi förklarar oss solidariska med alla de kvinnor i världen, vilka arbete för att detta krigssystem ersättes med ett rättssystem, som tryggar freden och befördrar samförstånd mellan folk.

Fredagen den 11 höll Barbro Alving en repris av sitt föredrag »En kvinnorevolt mot kriget« i Svenska Kvinnoforbundet. Även denna gång var publiktillströmningen så stor att inte på långt när alla kunde inläppas.

Efter detta föredrag hade fröken Alving med stort tillmötesgående lovat besvara frågor, och publiken var i tillfälle att uttala sig. Först av alla reste sig en äldre herre och förklarade, att då han var general och även deltagit i krig, hade han en viss erfarenhet som berättigade honom att tala. Han bad att få tacka föredragshållaren för hennes ord, som han på alla punkter gillade. Han har med spänning vänt på kvinnorna, ty han är övertygad om, att det är från kvinnan hjälpen måste komma i den världsnöd vi nu genomleva. Han påminde till sist om det kända ordspråket: »Que femme veut, Dieu le veurt».

Och jag kan inte annat än av hjärtat önska, att detta må visa sig vara sanning. Helsingfors i oktober 1935.

Thyra von Beetzen-Östman.

Bo i DJURSHOLM

TOMTER På fri o. egen grund med goda vägar och med ledningar.
VILLOR Från 5 rum och kök, såväl nybyggda som äldre.
SKOLOR Erkänt goda skolor. Sänkta terminsavgifter.
SKATTER Bland de lägsta i Sverige.
LÅN Byggnadskreditiv och lån ordnas på förmånliga villkor.

DJURSHOLMS AKTIEBOLAG

(Stadens fastighetsavdelning)

KONTOR: SLOTTET. Tel. Djursholm 327. (Efter kontorstid 174)

Tomter visas på begäran. Även Söndagar.

Samstämmiga lovord i pressen!

Som präst och pingstvän

Av NILS RAMSELIUS.
Häft. 3.— inb. 4/50.

»Man har all anledning att vara författaren och förlag tack samma att de låtit bokarbetet utkomma i tryck... inbjudt till av förtroende och uppyggande karaktär.»

Allan Thybell i Nerikes Alleh.
»Partier finnas i boken, som äro förnäm konst... boken ger rättvisa åt alla...»

C. Lindblad, kyrkoadjunkt, Hudiksvalls-Tidningen.
»Hans egenartade livsvis följder man med verkligt intresse...»

Gunnar Herrlin, Svösv. Dagbl. Snällposten.
»En god berättarförmåga... något av kiltande Väda-Västerns stämning över de rappt ritade bilderna...»

Veckö-Posten.
Facklans Förlag A.-B.
Stihlms Sö. Postgiro 51314.

Högaktuell broschyr

Upprustning Nedrustning Ävrustning

Etof Lindbergs reservation i försvarskommissionen jämte sammanfattning av försvarskommissionens olika försorg

nu utkommen på Fredens förlag. Pris 50 öre. Återförsäljare och förläggare i hög rabatt.
Rekvirera genast.
FREDENS FÖRLAG
Mästernsammelsgatan 71, Stockholm.

Husmodrar!

Vid Stockholms stads skolor för
Husligt arbete
förläggande nya kursor:
Demonstrationskurs i ekonomisk matlagning, 4 ggr., kl. 6-9, börj. 29/10, Åvgiftsfr. i.
Demonstrationskurs i vegetarisk matlagning, 5 ggr., kl. 12-5, börj. 16/10, Åvgiftsfr. i.
Demonstrationskurs i barnavård, 6 ggr., kl. 11-1, börj. 22/10, Åvgiftsfr. i.
Närmare upplysningar, erhållas och anmälningar mottagas snarast möjligt å exp. Kungsholmskan 16 kl. 9-11,30 och 12-4 (örd. 9-2).
Tel. 53 35 57.
YRKESKOLLDIREKTÖREN.

Tidslaget och ungdomen.

Tidslaget och vår svenska ungdoms Josran kommer att bli ämnet för en diskussion som anordnas på Ateumet om fredag, den 18 okt. kl. 1/2 8 e. m. Som inbjudare: stå Pedagogiska lärokurser, Pedagogiska sällskapet, Stockholms lärararsällskap och Stockholms folkskollärarförening.

Inledningsanföranden hållas av lektor Walter Fevrell, rektor Honorine Hermelin, rektor H. Grimlund och folkskoleinspektör E. Ståhlert. Lärare, lärarinnor, föräldrar och andra intresserade inbjudas att deltaga i diskussionen. Tillträdet är fritt.

Adr.: Ateumet för flickor, Sveavägen 48, Stockholm.

En människa bakom orden.

(Forts. fr. sid. 1.)

vill jag just nu inte gå in på, det jag vill försöka få fram är hur obeskrivligt fångslande hennes framförande var. Man förstod med ens, som i blötblöjning, att här står en människa som har satt i hela sitt jag i det hon säger, som kunde dö för det som så behövdes. Orden var elektrifierade, de gav en en stöt, ruskade upp en ur slöbet och slentrian, trängde sig längst in i en esget daddufstiga medvetande. Det verkade mera än föredragande, det var förkunnande. Publikens satt orörlig och spänd, man kände att var mening tog skruv. Och ändå var det hon sade inte så mycket märkvärdigare än det man förut både hört och känt. Det var människan bakom orden som man förnämde.

Jag hade förut hört talas om Irene Harand i Wien, sett hennes namn på anonsplaceringar, hört om Harand-rörelsen, men utan att närmare känna till hennes egen person. Av mina grannar fick jag nu under en paus en del kompletterande uppgifter — och innan jag gick ifrån Wiens Call-klubba hade fru Harand lovat mig en intervju.

Irene Harand är den person i Wien som helt enkelt tagit upp kampen mot antisemitismen i världen, närmast riktad mot Hitler-Tyskland. Hon är wienska och katolik — rent »arisk» — hennes far var katolik, hennes mor var protestant från Siebenbürgen och hon är gift med en österriksk officer som deltagit i världskriget. Redan som ung började Irene Harand att arbeta socialt, hennes första arbete gällde den s. k. Kleinrentner-rörelsen som avsåg att hjälpa alla dem som genom inflationen förlorat allt de ägde. Sedan år 1930 efter nazismens genombrott har hon helt ägnat sig åt arbetet med jufederförelserna. Hon redigerar en veckotidning som heter »Gerechtigkeits» (Rättvisa), hon talar på möten, får på föredragsresor och nu senast har hon givit ut en bok som blivit mycket uppmärksam i Österrike och som hon kallat »Hans kamp». Den utgör ett betydande av Hitlers »Mein Kampf».

Jag kan säga att jag ända sedan mitt fjortonde år har kämpat för samma sak, sade Irene Harand när vi satt mittemot varandra i ett litet caféhörn i Inners Stadt. Hon kom direkt från arbetet på sin byrå och på kvällen samma dag gick hennes tåg till Prag, där hon skulle hålla föredrag. Det gällde att ta fatt på minuter! — Jag kommer så väl ihåg den första stöten jag då fick i denna riktning, började hon i kö framför brödbutiken i Wien. Dagen fört hade det kommit en massa flyktingar från Galizien, landsmän som tillföllt av kriget blivit hemlösa. En av dem, en gammal juddugge med patriarkaliskt skäg och stora melankoliska ögon, befann sig mitt i vår kö. Då gick ett par småpojkar, riktiga rackarungar, förbi och en av dem började peka finger och ropa: »Sajud!, Sajud!», se på juddefläsk, nu kommer de också hit och åter upp brödet för oss!» — Jag kan ännu minnas hur besinningslöst ond jag blev. Jag rusade upp och fick tag på pojken, klädde honom så gott jag kunde och skrek: »Begrip du inte hur skamlig du är, han är ju österrikare lika väl som du och han har dessutom förlorat hus och hem för krigets skull. Du har haft det bättre, du har ju ännu tack över huvudet, och du missunnar du honom att dela brödsmulorna vi får...»

Jag minns att jag hade klätt honom så pass att jag lyckades få pojken med mig att gå till en värdinna. Hon hör till de människor som skall tala inför ett närliggande auditorium där hennes ord får verka med levande livsskapande kraft.

Våra barn äro hjältar.

(Forts. fr. sid. 1.)

sådant framtidsperspektiv? Vi borde väl ha lärt mycket sedan 1914. Alla vi som ha upplevt ett 1914—18 borde väl ha fått ögonen öppnade. Vi vilja icke mer tåga. Vi vilja ropa ut vår förbannelse över alla vad krig och krigsförberedelser heter. Vi vilja inte föda våra barn under yända och ålänga för att sedan blott föstra dem till mördare eller till sådana som själva bli mördade. Utan vi vilja visa dem vägen till ett bättre samhälle, där inbördes förtroende råder människorna emellan.

Gärna må vi avlösa för våra barn krigets verkliga ånsikte. Gärna må vi visa våra mera vuxna barn de hemiska krigsbilderna i Ernst Friedrichs geniala bilderböcker »Krig mot kriget».

Många av våra barn ha ju själva upplevt arbetslöshetens elände, världskrigets direkta följder.

Låt oss ropas högt ett »Nej» till alla rustningar. De äro bara ett tecken på misstro, och misstro kan bara väcka misstro. Vi vilja avrustning. Den vägen som rustningskapitalister visa, har alla tider fört till krig, till hottenlöst elände. Vi vilja då avrustningsvägen, den nationella avrustningsvägen, som i längden måste föra till förtroendet för en sinsemellan. Vi måste insätta skyddsåtgärder av icke militär natur, utan i stället ekonomisk framtidens kommer för oss att visa att den vägen är den effektivaste.»

Inför ett kommande krig måste man ovillkorligen ställa sig den frågan: Kan någon överskåda dess följder? skriver fru A. Hedin, Lidingsö. Finnes det något effektivt skydd mot ett gasanfall? Blir det ej i stället människlighetens och kulturens undergång. Ligger det ej en stor fara för hela vårt ära och icke i kapprustningarnas vansinnshets nationella emellan? Och måste vi ej vakna upp till protest mot våld och diktatur? Frigöra oss från denna hotande fara, människlighetens gissel genom tiderna. Med stor möda har vi byggt upp våra hem, fostrat våra barn. Ett krig ödelägger allt, sprider död och fasa på sin väg. Låt oss kvinnor förena oss i gemensam strävan för fredsbudet. Våra barn äro hjältar som kristjanssvågar i fredligt värn och skydd för fosterlandet. Men ej i militarismens förräddande själsmördande värnpliktstjänst.»

KANADA HAR HAFT VAL TILL UNDERHSET, vilka resultatet är en övervågande seger för de liberala. I Danmark väljer man den 22 oktober till Folketinget, framförallt i jordbruksrisens och valaffärens tecken, där det varit omöjligt att åstadkomma en jämnkning mellan partierna. Valet har tillspetsats till ett för eller emot Stanning.
I England komma underhusvalen troligen att äga rum i november.

TIDEVARVET
Triedwadsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Konstorsd. kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgåro 1544.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, för halvår kr. 3:25 kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

RADIO fabriken Auditorium reparerar alla apparater snabbt och bill. Förslår Allströmsradio av märket Auditorium. Besök vår utställning. Vasagatan 23. Tel. 20 41 96

Zetterlund & Theanders Boktryckeri-A.-B., Stockholm 1935.

Vänsterpartiernas enhetsfront.

(Forts. fr. sid. 1.)

fått order från Moskva att stämna ner tonen och foga sig. Det är emellertid intressant att iakttaga hur den faktiska utvecklingen ter sig. Just från det ögonblick, då den franska regeringen förmedlade till ett fördrag med Sovjet-Unionen, har det franska kommunistiska partiet gjort sina hittills största framsteg.

Det franska exemplet är det mest slående, men faktiskt har en motsvarande utveckling ägt rum t. o. m. i Förenta Staterna. När U. S. A:s regering vintern 1933 erkände Sovjet-Unionen fick man ofta höra att Sovjet-Unionens löfte att inbjuda alla propagandagrupper i Förenta Staterna vore detsamma som att kommunistiska partiet i Amerika skulle upplösas. Men i själva verket är det just precis sedan hösten 1933 som det amerikanska kommunistiska partiet har gått snabbast framåt. Långt ifrån att upplösas har det i stället hävdats sig som den allvarigaste motståndaren mot amerikansk kapitalism, tillräckligt stark för att kunna bli ledare av den amerikanska arbetarklassens oerhörda men för närvarande latent kraft.

Ett annat mycket viktigt steg från den kommunistiska kongressens sida var deklARATIONEN att Komintern närmast understödda de små staterna i deras kamp för oberoende, och när dessa slater attackerades av någon stor imperialistisk makt. Strachey framhåller att kongressen säkert tänkte framförallt på sådana icke-socialistiska stater i Europa som t. ex. Litauen och Tjeckoslovakiet, vilkas självständighet är starkt hotad av den nationala-socialistiska imperialismen i Tyskland. Men redan innan kongressen hade avslutats var en annan stat utsatt för akut krigshot från Italiens sida. Den plötsliga tillspetsningen av den italiensk-etjopiska krisen visar hur betydelsefulla kongressens beslut var. Att understödja kolonialländernas, eller i detta fall potentiella kolonier,

kamp emot de imperialistiska staterna, har alltid varit en grundläggande del av Kominterns politik.

Ett av de mest effektiva sätt på vilka de anti-imperialistiska strävandena i världen kan göra sig gällande, måste vara att arbetarna, framförallt i Frankrike och England, kräver av sina regeringar att de stävjar Italiens erövringssörsk, fortsätter författaren. Det är alldeles sant att dessa regeringar i det visst hänseende själva är böjda för att hindra Italiens framfart, emedan deras egen imperialistiska intressen hotas av Italiens åtgärder. Denna härva av varandra korsande intressen från sinsemellan rivaliserande imperialistiska intresser är en av den nuvarande världssituationens mest karakteristiska drag. Författaren menar också att när de franska och brittiska arbetarna kräver av sina regeringar att hålla Italien kort, använder de av de imperialistiska inbördesstriderna och de vore dumma om de inte gjorde det.

Aven om Nationernas Förbunds pakt till stor del är en omskrivning för Frankrikes och Storbritanniens kapitalistiska intressen, deras önskan att bibehålla den uppdelning av världen som passar dem och deras förnekande av att andra kapitalistiska maktar kan ha lika berättigade anspråk på nya områden och naturligtvis, påpekar Strachey, så vore det löjligt att förneka att det är ett livsviktigt intresse för de engelska och franska arbetarna att kräva effektivt motstånd mot Italiens expansionsplaner från sina respektive regeringars sida. Trycket av hela den världiga opinion som är för fred kommer att vända sig emot det fascistiska hotet, slutar författaren.

Hur kommer Andra Internationalen att ställa sig till Kominterns inbjudan till samarbete? Det återstår att se. Krafter i olika riktningar komma säkert att göra sig gällande.

Vi tvivla på John Finkelmann.

Att spritdrycker skulle verka inspirerande på konstnärer och på dem att skapa mästerverk är en myt, som lyckats få en ganska stor spridning. Med tillfredsställelse konstaterar man därför, att Oskar Ekbloms förlag velat bidra till att skingra denna falska föreställning genom att samla uttalanden från en del författare, vilka utgivits under titeln »Vi tvivla på John Finkelmann» i förlagets serie »Aktuella nyheterförhållanden».

Men när man väl fått den lilla broschyren i sin hand förbytes intresset i en viss besvikelse. Det utmärkte uppslaget har ingalunda utnyttjats så som man kunde väntat, och nykterhetsvärnen kan endast beklaga, att inte redigeringen lagts i andra händer. Redan förtäret står på ett onödigt lågt plan.

Enquêtförgrana verka också väl skolmässiga och inbjuda knappast till den konstnärskapets revolt mot en påklädd falsk etikett, som man hade väntat sig; måhända är det utrymme som tvång till i en sådan precisering. Detta hindrar dock inte, att man ofta läser svaren med stort intresse. Det är femton svenska författare, som beretts tillfälle att yttra sig; av dem äro sju absolutistiska och ytterligare ett par sju absolutistiska ganska nära. I den ordningsföljd deras uttalanden samlats äro de: Marika Stiernstedt, Maj Hirdman, Ingeborg Björkstén, Frida Stenholm, Anna-Lenah Elgström, Nanny Johansson, J. A. Göth, Ture Norman, Waldemar Hammenhög, Hans Botwid, Carl Larsson i By, Ivar Lo-Johansson, Albert Viksten, Vilhelm Moberg, Harry Blomberg.

Ingen av dessa författare använder spritdrycker under sin arbetstid. Alla ha gjort den erfarenheten, att alkoholen nedlättar deras prestationsförmåga. Hans Botwid skriver, att den äkta inspiratio-

höns stråle träffar dikteren i en stund av nägsta själsliga och fysiska spänstighet, och då skapar han det bästa enligt sina mätt. En liknande åsikt förtredare Anna-Lenah Elgström.

Enligt Waldemar Hammenhögns erfarenhet är bruket av rusdrycker för en skriftställare direkt skadligt, kanske mer skadligt än för andra yrkesutövare. Ture Norman har otvivelaktigt träffat den möjliga punkten, när han framhåller, att om någon kan alkoholen i en liten dos stimulera (borde vara frigöra) fantasien, men säkert är, att den förmörkar på som för en konstnär är viktigare: kompositionskraften och överblicken.

Förtärräftligt källargår Harry Blomberg problemet, när han skriver: Jeppe super inte för att få inspiration utan för att befria sig från inre konflikter. Det franska är, att alkoholen aldrig löser några konflikter utan på sin höjd eliminerar dem för tillfället. Men tvivlande ställer man sig till Ivar Lo-Johanssonens påstående, att en författare bör dock måste ha provat på ruset för att känna ju endast sakkusketan döma. Vad man däremot absolut resager emot är samma författarens uttalande, att författarskapet är en sund normal livsform, att den fullkomligt goda människan litterärt sett ingenting har att uttrycka. Är det inte i stället så, att verkensämhet, skapande är det normala tillståndet för varje sund människa? I vilken form denna verkensämhet sedan tar sig uttryck är ju en fråga av sekundär betydelse.

Aven en del andra frågor rörande författarnas inställning till nykterhetsdebatten mot uttylla broschyren, men de äro i detta sammanhang av mindre intresse. Man vill dock gärna citera Marika Stiernstedts kloka ord: »Låt missbruk betraktas som en skam och skandal och inte bara överseende skrämmas åt. Vi kela för mycket med spriten här i Sverige!»

Karin Schultz.